

УДК 343.98

DOI: 10.31733/15-03-2024/2/93-94

Олександр КУЗЬМЕНКО

курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів
кримінальної поліції

Андрій КИСЕЛЬОВ

доцент кафедри
оперативно-розшукової діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

**ДЖЕРЕЛА, ВИКОРИСТОВУВАНІ В КРИМІНАЛЬНОМУ АНАЛІЗІ
ДЛЯ ОПЕРАТИВНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ**

На оперативних працівників покладено значні обов'язки, такі як проведення оперативно-розшукової діяльності, участь у кримінальних провадженнях, виконання розшукових дій, включаючи гласні і негласні заходи, а також інші процесуальні дії відповідно до вимог Кримінального процесуального кодексу України. Ці обов'язки також включають розшук осіб, які ухиляються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду або переховуються від виконання кримінального покарання, а також реагування на заяви та звернення громадян у відповідний термін. Також потрібно враховувати появу нових видів злочинів та механізмів їх вчинення, яких раніше не було. Ці загрози включають військові злочини, екстремістську та терористичну діяльність, етнічно організовану злочинність, а також сучасні методи вчинення загальнокримінальних і економічних злочинів [1, с.33–34]. В сучасних умовах важливо розглядати аналітичну роботу як один із основних елементів процесу пізнання, який здійснюється під час вирішення завдань оперативно-розшукової діяльності та підготовки оперативних працівників кримінальної поліції до проведення кримінального аналізу. Це вплине на підвищення якості протидії злочинності. Елементи кримінального аналізу інформації наявні в усіх сферах оперативно-розшукової діяльності [2, с. 233–242].

З метою забезпечення оперативно-розшукової діяльності оперативних підрозділів кримінальної поліції, на виконання вимог Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» та відомчих наказів МВС України у Національній поліції України була впроваджена спеціальна інформаційна система – автоматизована інформаційна система оперативного призначення. Вона складається з об'єктивно поєднаного набору даних, що безпосередньо стосуються осіб та подій, зокрема кримінальних правопорушень, які накопичуються в процесі здійснення оперативно-розшукової діяльності Національної поліції України. Крім того, підрозділи інформаційно-аналітичної підтримки Національної поліції України забезпечують формування, супроводження та використання у службовій діяльності інформаційних ресурсів, власником яких є Міністерство внутрішніх справ України.

Автоматизована дактилоскопічна ідентифікаційна система «Дакто-2000» слугує для автоматизованого обліку дактилоскопічних карт осіб, які були затримані за підозрою в скоєнні правопорушень, тих, хто не може надати інформацію про себе через стан здоров'я, вік або інші обставини, а також для невпізнаних трупів [3, с. 20].

Завдяки інформаційному порталу Національної поліції України користувачі можуть отримати інформацію про осіб, які готують чи вчинили кримінальні правопорушення, події, в яких брали участь фігуранти, тощо. Підводячи підсумки, важливо відзначити, що незважаючи на велику кількість джерел, які використовуються для аналізу, все ж можна виявити нові прогалини у законодавстві та адаптувати такі можливості, які б забезпечили поліцейським здійснення якісного аналізу правопорушень або виявлення ще більш сучасних джерел. Окремо слід відзначити недостатню орієнтацію професійних кадрів у сучасних методиках професійного аналізу злочинів [4, с. 112]. Часто виявляється, що аналіз використовується неефективно, що підтверджується результатами опитування працівників Національної поліції.

Як зазначає А. Кисельов, під час оперативно-розшукової протидії кримінальним

правопорушенням поліцейські мають враховувати тактичні та інші особливості [6–9], в тому числі й під час здійснення кримінального аналізу.

Отже, сьогодні потрібні нові підходи до організації боротьби зі злочинністю та нові навички для більш ефективної обробки інформації оперативними працівниками. Це має ґрунтуватися на системному аналізі різноманітної інформації.

1. Бараненко Р. В. Застосування сучасних аналітичних методів для оптимізації оперативно-розшукової діяльності підрозділів Національної поліції. *Кримінальна розвідка: методологія, законодавство, зарубіжний досвід : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Одеса, 29 квіт. 2016 р.). Одеса : ОДУВС, 2016. С. 33–34.

2. Шинкаренко І. Р. Проблеми запровадження кримінального аналізу в діяльність підрозділів кримінальної поліції: теоретико-історичне підґрунтя. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.* 2017. № 1. С. 233–242.

3. Албул С. В., Користін О. Є. Концепція розвитку кримінальної розвідки органів внутрішніх справ України : наук. проект. Одеса : ОДУВС, 2015. 20 с.

4. Користін О. Є., Албул С. В., Холостенко А. В. та ін. Основи кримінального аналізу : посібник з елементами тренінгу. Одеса : ОДУВС, 2016. 112 с.

5. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

6. Кисельов А. О. Особливості документування підрозділами кримінальної поліції злочинних дій, пов'язаних із незаконним заволодінням транспортним засобом. *Оперативно-розшукова діяльність Національної поліції: проблеми теорії та практики : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.* (м. Дніпро, 19 жовт. 2018 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. С. 29–31.

7. Кисельов А. О. Тактика спілкування поліцейського з особами. *The Top Actual Researches in Modern Science : Proceedings of the 11th International Scientific and Practical Conference (Ajman, July 28–29, 2016, UAE). International Scientific and Practical Conference «World Science».* 2016. № 8 (12). Р. 25–28.

8. Горелік Д. С., Кисельов А. О. Міжнародне співробітництво Національної поліції у сфері оперативно-розшукової діяльності. *Оперативно-розшукова діяльність Національної поліції: проблеми теорії та практики : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. : у 2-х ч.* (Дніпро, 19 жовт 2018 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. Ч. 1. С. 139–141.

9. Kyselov A., Kovalevska O. An investigation of effective police communication law enforcement roles requiring language skills // Methodological bases of studying the processes of general mental laws in human interaction with the environment. International Science Group. Boston : Primedia eLounch, 2022. 194 p. P. 39–47.

УДК 343.98

DOI: 10.31733/15-03-2024/2/94-96

Іван КУЛАГА

курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів
кримінальної поліції

Андрій КИСЕЛЬОВ

доцент кафедри
оперативно-розшукової діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ПІД ЧАС КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ

Кримінальний аналіз є ключовим інструментом у протидії злочинності, особливо в умовах воєнного стану, коли порушення законів та прав людини можуть бути поширеними. Цей процес передбачає збір, аналіз та використання різноманітних даних з метою виявлення злочинів, їх виконавців, встановлення мотивів та способів вчинення. У зв'язку з особливими умовами воєнного конфлікту використання кримінального аналізу стає надзвичайно важливим, оскільки це може сприяти зменшенню загроз для правопорядку.

По-перше, кримінальний аналіз є ефективним інструментом для ідентифікації та